

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a Strasser Józsa Vető Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt alperes ellen végrehajtás megszüntetése iránt a Keszthelyi Városi Bíróságnál 3.P.20.237/2007. számon folytatott és másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Pf.20.451/2008/6. számú ítéletével befejezett perében, az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000 (Százezer) forint felülvizsgálati költséget.

Indokolás:

Az alperes 2003. június 12. napján átruházta a felperesre a „N.” Ingatlanberuházó közös vállalatban lévő vagyoni betétjét; a felperes a 115 millió forint ellenérték megfizetését külön építési-vállalkozási szerződésbe foglalt munkákra vonatkozó megrendeléssel vállalta. A felperes érdekeltségi körébe tartozó R-B-B. Kft a 2003. augusztus 8. napján aláírt építési-vállalkozási szerződés szerint 650 millió forint + ÁFA átalánydíjon apartmanház építési-kivitelezési munkáinak elvégzésében állapodott meg az alperes ügyvezetése alatt álló R-B Rt-vel; majd pedig a R-B Rt-vel kötött vállalkozási szerződés alapján a munkálatok kivitelezésére 510 millió forint + ÁFA átalánydíjon a D. Kft vállalt kötelezettséget.

A felperes 2003. szeptember 4. és 2003. október 29. napján közjegyző okiratokat írt alá, amelyekben elismerte, hogy az alperesnek kölcsön címén 50 millió forinttal, valamint további 25 millió forinttal tartozik. A közjegyzői okiratok záradékolásával az alperes összesen 75 millió forint megfizetésére végrehajtási eljárást indított a felperes ellen.

A felperes állította, hogy a közjegyzői okiratoktól eltérően nem vett fel kölcsönt az alperestől, s mivel a színlelt szerződés a Ptk.207.§ (5) bekezdése értelmében semmis, tehát a követelés nem jött létre érvényesen, a Pp.369.§ a) pontjára alapított keresetében az ellene indult végrehajtás megszüntetését kérte.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Előadta, hogy az üzletrész átruházása és elszámolás kapcsán a felperesnek 190 millió forint tartozása keletkezett, amelynek kiegyenlítését egyrészt az építési vállalkozási szerződéssel, másrészt a két közjegyzői okiratba foglalt tartozás megfizetésével vállalta.

Az elsőfokú bíróság - a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése folytán 3.P.20.121/2005. számon megismételt eljárásában meghozott - ítéletével elutasította a keresetet. Indokolása szerint a felperes valóban nem kölcsön, hanem az „elszámolás ellenértéke” címén tartozott az alperesnek. A „leplezett megállapodás” a felek között érvényesen létrejött, a vállalkozási szerződésbe foglalt teljesítésen felül a 75 millió forintra „a tartozáselismerő nyilatkozat érvényesen fennáll”, ezért a végrehajtás megszüntetésének nem lehet helye.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Zala Megyei Bíróság 3.Pf.21.139/2005/4. számú határozatával megváltoztatta az ítéletet és megszüntette a felperes ellen indult végrehajtási eljárásokat. Döntését azzal indokolta, hogy ha a közjegyzői okiratba foglalt jogcímen nem áll fenn tartozás, a követelés nem jöhetett létre érvényesen.

Az alperes felülvizsgálati kérelme kapcsán a Legfelsőbb Bíróság Pfv.I.22.311/2005/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletét és a másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasította. Végzésének indokolása szerint: ha megdőlt a tartozásnak a végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői okiratba foglalt jogcíme, a kötelezettségvállalásnak még lehet érvényes jogalapja, ezért a Pp.369.§ a) pontjára alapított perben eljáró bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a tartozás más jogcímen ténylegesen fennáll-e.

A megismételt eljárásban - kijelölés folytán - másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság járt el, 2.Pf.20.095/2007/3. számú végzésével hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság ítéletét, és az említett bíróságot a felek közötti jogviszony teljes körű feltárására utasította.

Az elsőfokú bíróság 3.P.20.237/2007/27. számú ítéletével ismét elutasította a keresetet. Indokolása szerint a bizonyítékok (ezek körében elsősorban a jogi végzettségű és ügyvéd foglalkozású felperes által szerkesztett 22/A/2-3. sorszámú megállapodás-tervezetek és 22/A/7-8. sorszámú írásbeli nyilatkozatok, továbbá a „D.I.L-féle” adásvételi szerződés) szerint a felperes valóban nem kölcsön címén, hanem az elszámolás kapcsán tartozott az alperesnek, tartozásának teljes összege 190 millió forint volt, így a 115 millió forint értékű megrendelésen „felül állt fenn” a végrehajtás alá vont 75 millió forint tartozás.

A kijelölt másodfokú bíróság 2.Pf.20.451/2008/6. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. Döntését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság - a hatályon kívül helyező végzés előírásainak megfelelően - lefolytatta a bizonyítást, helyesen állapította meg a tényállást és helytálló az arra alapított döntése is: a felperes a közjegyzői okiratba foglalt tartozás-elismerésével szemben nem igazolta, hogy nem tartozik a 75 millió forintos összeggel, ugyanakkor több, általa készített okiratban tartozásának teljes összegét 190 millió forintban jelölte meg, amely okiratok az alperes álláspontját igazolták. Kihangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a jelen per tárgyát nem képezte annak vizsgálata, hogy az építési szerződés kapcsán a 115 millió forint esedékessé vált-e, illetve realizálódott-e. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy a felperes által állított eljárási szabályértékek nem valósultak meg: a felperes betekintethetett az ügy irataiba, azokról másolatot kérhetett; nem igazolódott, hogy a felperes a 2008. február 13-i beadványához mellékleteket csatolt volna; az eljáró bíró elfogultságára vonatkozó kifogása pedig részben sem bizonyult alaposnak.

A jogerős ítélet ellen - mindkét fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és elsősorban az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a per tárgyalásának felfüggesztése végett - a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Megismételte a fellebbezésében foglaltakat és változatlanul állította, hogy tartozása nem áll fenn, emellett eljárási szabálysértések történtek: el volt zárva jogainak gyakorlásától és ügyét elfogult bíró bírálta el. Kihangsúlyozta, hogy nem kötött „elszámolás ellenértéke címén” szerződést az alperessel, megállapodásuk kizárólag a 115 millió forint megfizetésére vonatkozott, azonban e kötelezettségének eleget tett; amennyiben a tagsági jogokat 190

millió forintért ruházták volna át, ezt az összeget tüntették volna fel a megállapodásban. Az elsőfokú bíróság nem folytatta le a bizonyítást és tévesen értékelte a bizonyítékokat. Bejelentette, hogy külön perben megtámadta a jelen perrel összefüggő közjegyző okiratokat, emiatt kérte a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és költségeinek megtérítésére irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Mind az első-, mind pedig a másodfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítási anyag alapján - a Pp.206.§ (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörében - jutott végül arra a következtetésére, hogy a felperes nem tett eleget a Pp.164.§ (1) bekezdésében előírt bizonyítási kötelezettségének: nem igazolta kétséget kizáróan, hogy az általa aláírt közjegyzői okiratokba foglalt tartozás ne jött volna létre érvényesen.

A Pp.270.§ (2) bekezdésének valamint a Pp.275.§ (3) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati eljárás keretében akkor vizsgálható a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés, ha az ügy érdemi elbírálására is kiható jogszabálysértés történt: a Pp.163.§ (1) bekezdésével ellentétesen - a per eldöntése szempontjából lényeges körülmények tisztázására azért nem került sor, mert a bíróság a bizonyításra kötelezett fél (Pp.164.§) részére a bizonyítási indítvány előterjesztését nem tette lehetővé, a bizonyítatlanság következményeit - a Pp.3.§ (3) bekezdésének megsértésével - a bizonyításra kötelezett fél ellenfelének terhére értékelte, vagy a felvett bizonyítás eredményéből - figyelmen kívül hagyva a Pp.206.§-ának rendelkezéseit - a logika szabályait megsértve következtetett a jogvita elbírálása szempontjából lényeges tényekre. Az adott esetben mindezek nem állapíthatók meg: a különböző okok miatt többször megismételt eljárásban végül a bíróságok a szükséges körben lefolytatták a bizonyítást és döntésük mentes az előbbieken említett hibáktól.

A felperes eljárási jogainak (iratbetekintés, tájékoztatáshoz való jog) korlátozását vagy megsértését a Legfelsőbb Bíróság rendelkezésére álló iratok nem igazolták. A felülvizsgálati kérelméhez mellékelte beadvánnyal kapcsolatban (amely beadvány az elsőfokú bíróság 3.P.20.237/2007/27. számú ítélete ellen benyújtott fellebbezés részletes indokolásának példánya) a másodfokú bíróság állást foglalt, a jogerős ítélet erre vonatkozó indokai mindenben helytállóak, s kiegészítést sem igényelnek.

Amennyiben a felperes pert indít a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatok érvénytelenségének megállapítása iránt, a per eredménye a jelen felülvizsgálati eljárásban nem vehető figyelembe. A Pp.270.§ (2) bekezdésének megfelelően ugyanis a felülvizsgálati eljárásban annak vizsgálata történhet, hogy a támadott jogerős ítélet az annak meghozatalakor rendelkezésre álló tényekre is figyelemmel jogszabálysértő-e; az utóbb igazolást nyert tények - a Pp.260-261.§-iban előírt feltételek teljesülése esetén és körben - perújítás alapjául szolgálhatnak. Az utóbb indított per tehát nem előkérdése a felülvizsgálati kérelem elbírálásának, ezért emiatt nem lehetséges a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése.

Mindezek szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp.275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazott Pp.78.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárás költségeit az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó felperes viseli.

Budapest , 2009. február 23.

Dr. Kazay László s.k. a tanács elnöke, Dr. Harter Mária s.k. előadó bíró, Dr. Pilishegyi Mária s.k. bíró